

ἤτις αἰχμάλωτος γενομένη καὶ εἰς Κωνσταντινουπόλιν ἐπὶ τινὰ ἔτη διαμείνασα, ἐνηγκαλίσατο τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Τῆς εὐκαιρίας ταύτης δραξάμενοι ἡ Αὐλή καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, προσεκάλεσαν τὸν Βόγοριν αὐτόσε, ὅστις ἐσπεύσε μεταβῆναι διὰ βασιλικῆς πομπῆς καὶ μετ' ὀλίγον κατηχθεὶς καὶ προπαρασκευασθεὶς δεόντως ἔλαβε τὸ βάπτισμα ἐν ἐπισημότητι καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Αὐτοκράτορος Μιχαήλ, ὅστις ἀνεδέξατο αὐτὸν ἐν τῇ ἱερᾷ κολυμβήθρῃ. Διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἐγένετο βῆμα μέγα πρὸς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς γενικῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ὁ σκοπὸς οὗτος εὐωδόθη λίαν ἐπιτυχῶς καὶ εὐδοκίμως, διότι τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τῆς ἐκκλησίας ὁ σφώτατος καὶ μεγαλεπήσολος ἑκαῖνος Ἕλληνας, ὁ Πατριάρχης λέγομεν Φώτιος, ὅστις ἐξελέξατο ἄνδρας σοφίης καὶ εὐαγγελικῆς ἀρετῆς, τοὺς αὐταδέλφους Κύριλλον καὶ Μεθόδιον, οὓς ἐξέπεστέιλεν ἐν τάχει ὡς ἱεραποστόλους πρὸς τὸ Βουλγαρικὸν ἔθνος (α), εἰς ὃ μετὰ ζήλου ἀποστολικοῦ καὶ δι' ἀκαμάτων προσπαθειῶν καὶ ἀγώνων ἐμφυτεύσαντες οἱ ὅσοι ἐκεῖνοι ἄνδρες τὸν χριστιανισμόν, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν Βουλγαρικὴν ἐπεξέτειναν τὴν ἐμφύτευσιν αὐτοῦ, ἅμα δὲ καὶ εἰς ἄλλα τῆς εἰδωλολατρίας ἔθνη, Σλαβίων δηλαδὴ Κροατῶν, Μοραβίων καὶ Βοσίων, συμπράκτορας καὶ ἀκαμάτους μαθητὰς ἔχοντες ἑτέρους τινὰς κληρικούς, μεθ' ὧν διέπρεψαν οἱ δαιώτατοι Νκούμ, Σάββας, Κλήμης, Γοράσις καὶ Ἀγγελάριος (β).

Ἐν τοιαύτῃ ταχύτητι καὶ ἐπιτυχίᾳ διαδοθέντος τοῦ Χριστιανισμοῦ, τῇ συνεννοήσει τοῦ ρηθέντος νεοφωτίστου βασιλέως Μιχαήλ, ἐξελέχθη καὶ ἀπεστάλη ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἄνθρωπος σοφὸς καὶ εὐσεβὴς, ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν καὶ Βουλγαρίας, φέρων τὰ προνόμια τὰ παρὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ χορηγηθέντα εἰς τοὺς αὐτοκεφάλους Ἀρχιερεῖς τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, καὶ ἤδη ὁ ρηθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος ἐπὶ τοιοῦτοις δικκιώμασι πατριαρχικῶς ἐνεργῶν, ἀνεζώωσε τὰς ἀπεσβεσμένας ἐπισκοπὰς, καὶ νέας ἐπισκοπικὰς ἑδρας ἀνέδειξεν ἐπὶ πάσης Βουλγαρικῆς χώ-

ρας, διότι πανταχοῦ ἡ εἰδωλολατρεία ἐξέπνευσε καὶ ἀνεζωογονήθη τὸ πολλαχοῦ νεοαρκωμένον χριστιανικὸν στοιχεῖον· ἀλλ' ἀτυχῶς ἡ ἐπίτευξις τοῦ μεγάλου σκοποῦ ἀνεστάλη, διότι ὁ Πάπας τῆς Ῥώμης Νικόλαος (866) ἐβρίψεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς νεοπαγοῦς καὶ νεοφύτου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἀντιχριστιανικὰ ζιζάνια, εὐρών πρὸς τοῦτο διατεθειμένον καὶ ἀντιλήπτορα τὸν ρηθέντα βασιλέα Μιχαήλ, ἄνδρα ἀχρηκτῆριστον, καὶ ἀκοίμητον ἀντίπαλον καὶ ἐχθρὸν τῆς Βυζαντινῆς κυριαρχίας.

Πλείστους ὅσους ἀνοσίους καὶ ἀντιχριστιανικούς τρόπους μετήλθον ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις Σλαβικαῖς ἡγεμονίαις οἱ παρὰ τοῦ ρηθέντος Πάπα ἀποσταλέντες πράκτορες, πρὸς τὸ ἀποσπᾶσαι τοὺς νεοφύτους χριστιανούς ἐκ τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως προσηλώσεως αὐτῶν, κατηγοροῦντες τὸν πατριάρχην Φώτιον ὡς παρνόμως καταλαβόντα τὸν θρόνον τῆς Νέας Ῥώμης, καὶ μὴ δικαιούμενον κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον νὰ ἐποπτεύῃ κυριαρχικῶς τῶν κατὰ τὰς χώρας ἐκεῖνας ἐκκλησιῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἀνέκαθεν μέχρι Ἰουστινιανοῦ, τοῦ ἄρπαγος τῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας κυριαρχικῶν δικαιωμάτων, αἱ ἐκκλησίαι ἐκεῖναι ἀνεγνώριζον τὴν τῆς Ῥώμης κυριαρχίαν. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιδειξίως πῶς ἐνσπείροντες καὶ διακηρύττοντες οἱ τοῦ Πάπα Νικολάου πράκτορες, πολλαχοῦ κηδοκίμουν καὶ προώδευον· ἀλλ' ὁ ἀκαταδάμαστος τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτικῆς ἀντίπαλος, ὁ πατριάρχης λέγω Φώτιος ἐθριάμβευσε τέλος πάντων καταβαλὼν πᾶσαν ῥηδιουργίαν καὶ ἀντενέργειαν τοῦ τῆς Ῥώμης Ἀρχιερέως. Καὶ ἐκδιώξας τοὺς Ῥωμαϊκοὺς πράκτορας ἀπὸ πάσης Σλαβικῆς χώρας, ἐπανήγηγεν εἰς τὴν προτέραν θρησκευτικὴν δοξασίαν τοὺς ῥηδιουργηθέντας καὶ ἀποπλανηθέντας λαούς (α).

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ἩΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῃ.

(Συνέχ. ἴδε φυλλάδ. 423.)

Ζ'.

Καλλιτεχνία ἐν Ἀμερικῇ.

Ἡ καλλιτεχνία ἐλάχιστον καλλιεργεῖται ἐν Ἀμερικῇ, διότι πάντων μὲν οἱ ἀγῶνες σκοπὸν μόνον προτίθενται τὴν ἀπόκτησιν χρηματικῆς περιουσίας,

(α) Ζωναρῆς (χρονογραφ. Βιβ. 16, σελ. 122.) — Συμεὼν Μέγιστος (χρονογραφ. Κεφ. 25, σελ. 330.) — Γεώργιος Μοναχὸς (Κεφ. 16, σελ. 400.) — Ἀμφιλοχίων Φωτίου (προλεγόμενα σελ. ΚΒ καὶ ΛΔ.) — Κωνσταντῖνος Πορφυρογ. (Βίος Βασιλείου.) — Μελέτιος (ἐκκλησι. ἱστορ. Τόμ. Β, σελ. 298 καὶ 301).

(α) Γεώργιος Μοναχὸς (Βίος Μιχαήλ Κεφ. 5.) — Νικηφόρος Γρηγορᾶς (Βιβ. Β' κεφ. 2.) — Μελέτιος (Ἐκκλησι. ἱστορ. Τόμ. Β' σελ. 374.) — Πουκεβίλ (Περὶ γ. ἔθνη ἀνωτέρ.) — Δαμβίλ ὁ Γάλλος (Mémoires de l'Académie 31 σελ. 289.)

(β) Τῶν δύο τελευταίων ἱεραποστόλων τὰ σεπτὰ λείψανα κεῖνται ἐν τῇ Μητροπολιτικῇ ναῖ τῶν Βελλαγράδων (Μπερατίου), διότι αὐτόσε μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐγκατεβίωσαν. Τελεῖται δὲ ἐν τῇ ρηθέντι ναῖ ἀγίασως πανήγυρις εἰς τιμὴν αὐτῶν καὶ τῶν ἑτέρων πάντε μαλῶν τῆς ἐπικαρίθμου χορείας· ὁ δὲ Ὅσιος Νκούμ, ἐγκαταβιώσας εἰς τι παρὰ τὴν Λυχνίδα λίμνην μονήριον, καίτοι ἐν τῇ εἰς μνήμην αὐτοῦ ἀνεγερθεῖσῃ μεγαλοπρεπῇ Μονῇ, φερούση τὸ ὄνομα τοῦ δαιωτάτου αὐτοῦ Πατρὸς, ἣν ὁ Πουκεβίλ ἀποδίδωσιν εἰς τὸν Προφήτην Νκούμ.

μικρὸς δὲ ἔτι καὶ σήμερον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐχόντων ἀσφαλεῖς τοὺς τρόπους τῆς θεραπείας τῶν κυριωτέρων ἀναγκῶν. Ναὶ μὲν μόνη αὐτῆς ἡ ἐμπορία ἐδύνατο νὰ προστατεύσῃ τὰς τέχνας· ἀλλ' ἡ ἐμπορία μεριμνᾷ περὶ μόνης τῆς ἐμπορίας, καὶ αὐτὴν μόνην ἀγαπᾷ καὶ περιποιεῖται. Ὁ ἐμπόρος, μὴ ἐκτιμῶν τὸν τεχνίτην, διότι δὲν ἐννοεῖ τὴν τέχνην, θεωρεῖ αὐτὸν ὡς ὅν ὄλως ἀνωφελὲς, καὶ ἐπομένως πολὺ κατώτερον τοῦ ἐμπόρου, οὕτινος τὴν κοινωνικὴν χρησιμότητα θεωρεῖ πάσης ἄλλης ἀνωτέραν. Καὶ ὁ τελευταῖος μεταπράτης δὲν καταδέχεται νὰ φροντίσῃ περὶ ζωγραφικῆς ἢ μουσικῆς, καὶ φρονεῖ ὅτι θὰ προσέβαλλε τὴν ἰδίαν ἀξιοπρέπειαν ἂν συγκατένευε νὰ θαυμάσῃ ὠραῖαν εἰκόνα, ἢ νὰ γοητευθῇ ὑπὸ γλυκείας μουσικῆς. Ἰποθέτω ὅμως ὅτι ἡ πρὸς τὰς τέχνας ἀδιαφορία δὲν θέλει διαρκέσει πολὺ, διότι οἱ Ἀμερικανοὶ ἔχουσι τὴν ψυχὴν ζωηρὰν καὶ εὐαίσθητον.

Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι ἐν Ἀμερικῇ τιμῶνται κατὰ τὸ μέτρον τῆς εὐπορίας αὐτῶν, ἔπεται ὅτι οἱ καλλιτέχναι, οὐχὶ πολλὰ πλούσιοι ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, θεωροῦνται οὐδενὸς ἄξιοι. Εἰς τὰς συναναστροφὰς δὲν προσκαλοῦνται ἀλλ' ἀνέχονται αὐτοὺς οἱ Ἀμερικανοί. «Τοὺς καλλιτέχνας, μοὶ ἔλεγέ τις ἐμπόρος μπακαλάου, τοὺς τιμῶμεν ὅταν ἐννοῶσι τὴν θέσιν των καὶ μένουσιν ἐν ᾧ ἐκλήθησαν.—Ἐχετε δικαίον, ἀπεκρίθη, καὶ λυποῦμαι ὅτι δὲν ἔχω πλέον καιρὸν νὰ στείλω εἰς κόρακας καὶ κύμβαλον καὶ μουσικὴν, καὶ νὰ πωλῶ καὶ ἐγὼ μπακαλάου.— Μὴν ἀπελπίζεσαι, φίλε μου, μὴν ἀπελπίζεσαι, ἐπανέλαβε κτυπήσας τὴν βράχιν μου· φθάνει ν' ἀρχίσῃς καὶ θὰ ἐπιτύχῃς.»

Σχολεῖα ζωγραφικῆς, ὡς ἐννοοῦμεν αὐτὴν ἐν Εὐρώπῃ, δὲν ὑπάρχουσιν εἰς Ἀμερικὴν, πλὴν ψυχρῶν τινων καὶ ἀμοίρων πρωτοτύπου χαρακτῆρος τοπιογραφιῶν. Οἱ ἐρασταὶ τῶν εἰκόνων εἶναι σπανιώτατοι, καὶ πολλάκις ἀπορεῖ ὁ ξένος, βλέπων ἀνηρημένους εἰς τοὺς τοίχους πλουσιωτάτης αἰθούσης βαναύσους καὶ εὐτελεῖς ζωγραφίας. Εἶδον ἐλασιογραφίας κεκαλυμμένας διὰ ὑάλου, ὡς ἂν ἦσαν χαλκογραφίαι.

Εἰς πάσας τὰς πόλεις τῆς Ἀμερικῆς πωλοῦνται ἐπὶ δημοπρασίας πλῆθος εἰκόνων, στελλομένων ἐξ Ἰταλίας καὶ Γαλλίας. Ἐλθὼν ποτε εἰς ἐργαστήριον δημοπράτου, εἶδον πλειστηριαζομένην εἰκόνα παριστώσαν ἄνδρα τὸ μέγεθος ἔχοντα φυσικόν· ἦτο δὲ ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ληστῶν, τῶν ὀπλισμένων ὡς ἄλλοι ἀστακοὶ μὲ πιστόλια, ξίφη καὶ καρβίνους. Ὁ πῖλος αὐτοῦ ἦτο κακάβριος, τὸ γένειον ἀκτένιστον, τὸ βλέμμα ἀνήσυχον καὶ ἀγρία ἡ ὄψις. Παρατηρήσας εἰς τὸν κατάλογον ὅπως ἶδω, παραβάλλων τὸν ἀριθμὸν, τίς ἄρα ἦτο ὁ ἐξεικονιζόμενος, ἀνέγνω

ταῦτα· *Εἰκὼν Λοδοβίκου τοῦ ΙΔ', βασιλέως τῆς Γαλλίας, ἔργον Γιραρδόν.* Καὶ πιθανὸν μὲν νὰ ἐγράφησιν κατὰ λάθος· ἐπειδὴ ὅμως ἐν Ἀμερικῇ ὁ καιρὸς εἶναι πολύτιμος, οὐδεὶς ἐφρόντισε νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα. Καὶ οὕτω ὁ ληστάρχος ἐπωλήθη πρὸς τινα, θαυμάσαντα τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἐνδόξου μονάρχου. Τίς οἶδεν ἂν ἡ ἀληθὴς εἰκὼν τοῦ Λοδοβίκου δὲν ἐπωλήθη ἐν τῷ αὐτῷ ἐργαστηρίῳ ἀντὶ τῆς εἰκόνας τοῦ ληστάρχου;

Ἐνα μόνον ἐρμολόγον, γνωστὸν διὰ τὴν ἐπιτηδειότητά του, ἔχουσιν οἱ Ἀμερικανοί, τὸν Κ. Powers, ὅστις ἐποίησε τὴν *Δούλην Ἑλληνίδα*, ἔργον ἀληθῶς ἄξιον μεγάλου τεχνίτου. Καὶ ἔζησε μὲν πολλὰ ἔτη εἰς Ἰταλίαν, μεταξὺ θησαυρῶν τέχνης, καὶ ὠδηγήθη ὑπὸ τῶν μαθημάτων ἐνδόξων διδασκάλων, οὐδὲν ἦττον ὅμως εἶναι ἄξιος τιμῆς, διότι ἠγωνίσθη νὰ λησιμονήσῃ ὅ,τι εἶχε μάθει εἰς τὴν οἰκείαν πατρίδα.

Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ ἀμερικανικὸν πνεῦμα εὐδοκίματ' ἄλλοι εἰς τὴν χαλκογραφίαν ἢ τὴν γλυπτικὴν· διότι καὶ τῶν βιβλίων αἱ εἰκονογραφίαι εἶναι ὠραῖαι, καὶ αἱ πωλούμεναι εἰκόνας, καὶ τὰ ἀναρίθμητα καὶ πολυποίκιλα γραμμᾶτια τῶν διαφόρων τραπεζῶν.

Καὶ οἱ περὶ τὴν μουσικὴν δὲ ἀσχολούμενοι εἶναι μετριώτατοι. Ναὶ μὲν πρέπει νὰ σεμνύνεται ἡ Ἀμερικὴ ὅτι ἐγέννησε τὸν Gottchalk· ἀλλ' αὐτὸς ἐλθὼν βρέφος εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀνετράφη καὶ ἐδιδάχθη ἐν αὐτῇ. Ἀγανακτοῦμεν δὲ ἀναπολοῦντες πόσον ἀγενῶς ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ἐπανελθόντα εἰς Ἀμερικὴν, αὐτὸν τὸν ἐντελέστατον κυμβαλιστὴν, τὸν ὁποῖον ἤκουσαν ἐκστατικοὶ οἱ Παρίσιοι. Ὅτε ἔδλεπον οἱ ἄμουσοι αὐτοῦ συμπολιταὶ τοὺς δακτύλους του περιτρέχοντας μετὰ ταχύτητος κεραυνοῦ τὸ κύμβαλον, ἐξεκαρδίζοντο γελῶντες, καὶ κτυποῦντες τὴν βράχιν του· «Ἴδου, ἔλεγον, ἀξιόλογος γύμνασις ὅταν εἶναι ψύχρα, νὰ ζεσταίνῃς τὰς χεῖράς σου.» Καὶ ὁ ἑωρακῶς μεμαρτύρηκε.

Θέλει δὲ νὰ μάθῃ ὁ ἀναγνώστης καὶ τὴν περὶ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ κυμβαλιστοῦ γνώμην τοῦ τύπου; Μετὰ τινα μουσικὴν συμφωνίαν, καθ' ἣν ὁ Gottchalk ἐξεκένωσεν ἴσως ὅλην τῆς ψυχῆς του τὴν ποίησιν, ἐφημερὶς τις ἔγραψε ταῦτα· «Δὲν ἀγαπῶ τὴν μουσικὴν, καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον μισῶ τοὺς κυμβαλιστάς· ἄρα δὲν ἐστενοχωρήθην εἰς τὴν μουσικὴν συμφωνίαν τοῦ Κ. Gottchalk, διότι οὔτε μουσικὴν οὔτε κυμβαλιστὴν ἤκουσα, κλ.» Ἴδου λόγοι ἐνθαρρύντικοί! Πρὸς τί λοιπὸν ἡ εὐφυΐα, καὶ οἱ κόποι, καὶ αἱ δαπάναι, καὶ ἡ κατανάλωσις τῆς ὑγείας σου;

Ἐπιλείψει μοι ὁ χρόνος ὀνομάζοντα ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς διακεκριμένους μουσικοὺς, ἀπὸ τῆς Κ. Μαλιβρὰν μέχρι τῆς Κ. Ἀλβόνη, οἵτινες ἀφῆκαν τὴν

Ευρώπην, ὅπου ἐτιμῶντο καὶ ἐκέρδινον, καὶ ἐπνηλ-
θον ἐκ τῆς Ἀμερικῆς κατεστραμμένοι καὶ ἀτυχεῖς.
Ὁ Κ. Σ. κυμβαλιστῆς τῆς δουκῆσης Μομπανσιέ,
παίζει κύμβαλον εἰς τὰ καπηλεῖα τοῦ Νεοεβοράκου,
ἵνα τέρψη τοὺς πίνοντας οὐτκῆ· καὶ ποτε εἰς τῶν
πινότων πλησιάσας αὐτὸν, ἐκτύπησε καὶ ἐξώρυξε
τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν του. Τὸ ἰταλικὸν θέατρον
τοῦ Νεοεβοράκου ἐγένετο πρᾶιτίον τῆς καταστροφῆς
πάντων τῶν διευθυντῶν αὐτοῦ· πάντες ἀναξικρέ-
τως ἐζημιώθησαν, καὶ πολλά· ἢ περὶ τὰς τέχνας
κερδοσκοπία ἀπέτυχε πάντοτε εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Τολμηροὶ τινες ἐργολάβοι ἐπεχείρησαν νὰ δικτρέ-
ξωσιν ἐπὶ ἑξ μῆνας τὰς Ὀμοσπόνδους πολιτείας
μετὰ τοῦ ἐπιφανοῦς Jullien, διευθυντοῦ ἐξαισίας
μουσικῶν συνοδίαις, ἧτις ἔπαιζε καὶ τοῦ Mozart,
καὶ τοῦ Beethoven, καὶ τοῦ Mendelsshon καὶ τοῦ
Berlioz, καὶ τοῦ Rossini, καὶ τοῦ Meyerbeer,
καὶ τοῦ Verdi καὶ αὐτοῦ τοῦ Jullien τ' ἀριστουρ-
γήματα. Οὐδὲν δὲ παρημελήθη ὅπως ἐλκυσθῶσιν
ἀκροαταί. Ἐσῆθησαν κομψόταται βρῦσαι, ἀφ' ὧν ἔρ-
ρῆεν ἄφθονος καμπανίτης, καὶ τὰ θρανία παρεχω-
ραῦντο πρὸς τρεῖς δραχμὰς ἕκαστον· καὶ ὅμως ἐλά-
χιστος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐρχομένων. Ἀποτέλεσμα δὲ
πάντων τῶν ἀγῶνων αὐτῶν ὑπῆρξεν ἡ ἐκ 250000
φράγκων ζημία τῶν ἐργολάβων ἐντὸς ἑξ μηνῶν.

Κατ' ἐξαιρέσιν ὅμως ὑπῆρξαν καὶ τινες καλλιτέ-
χναι, μὴ ἀποτυχόντες ὅλως διόλου ἐν Ἀμερικῇ· ἀλ-
λ' ὅπως κατανικήσωσι τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ κοινοῦ,
ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπινοήσωσι τρόπους ξένους εἰς
τὴν τέχνην.

Ὁ Λεοπόλδος Meyer, ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος κυμβα-
λιστῆς, ὁ ποιήσας τὸν μαυριτανικὸν ἐμβαστήριον, πα-
ρουσιάζετο ἐνώπιον τοῦ δημοσίου, φέρων σκωτικὸν
πανταλόνιον, μειδιῶν πρὸς τὸ πλῆθος καὶ προσφέ-
ρων εἰς τὰς κυρίας ἀνθοδέσμας, τὰς ὁποίας ἐπίτη-
δες ἔρριπτον πρὸς αὐτὸν οἱ φίλοι του. Πολλάκις,
μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου μέρους τῆς
συμφωνίας, ἐρρήτορευε καὶ ἔστελλε φιλήματα πρὸς
τὰς νέας· τὸ δὲ ἀκροατήριον ἐθαύμαζε ταῦτα πάν-
τα γινόμενα παρ' ἀνδρὸς, οὗτινος ἡ φυσικὴ δύναμις
ἦτο ἴση πρὸς τὴν τέχνην.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἑρρίκος Herz εἴλκυσε πλῆθος ἀκροα-
τῶν πολὺ εἰς τὰς συμφωνίας του. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀ-
νάγκη νὰ ἐρεθίσῃ τὸν ζῆλον τῶν Γιαγκῆ διὰ διαφό-
ρων τρόπων, ἠναγκάζετο νὰ ἐξαφνίζῃ καθ' ἑσπέραν
αὐτοὺς διὰ νέας τινὸς ἐπινοίας. Καὶ ποτε ἐτοιχο-
κολλήθησαν ἐν Νεοεβοράκῳ προκηρύξεις δέκα πό-
δας ὑψηλαὶ καὶ ἑξ πλατεῖαι, ἀναγγέλλουσαι συμ-
φωνίαν μεταξὺ *χιλίων κηρίων*. Ὅποιον θέλητρον!
Τὸ θέατρον ἐπλημμύρησεν· ἀλλὰ τί συνέβη; Κύριός
τις λαβὼν τὴν ὑπομονὴν νὰ μετρήσῃ τὸν ἀριθμὸν
τῶν κηρίων, εἶδεν ὅτι ἀντὶ χιλίων ἦσαν ἐννεσκόσια

τριάκοντα· καὶ ἀγανακτήσας διὰ τὴν ἀπάτην, ἐζή-
τησε καὶ ἔλαβεν ὀπίσω τὸ τίμημα τῆς εἰσόδου, καὶ
ἀνεχώρησεν ὀμνύων ὅτι δὲν θέλει πιστεύσει πλέον
τὰς δολίαις ἀγγελίαις τῶν Ευρωπαίων!

Ἄλλοις ὅμως ἔπαθεν ὁ Thalberg, ὁ ἐξοχος αὐ-
τὸς καλλιτέχνης, τὸν ὁποῖον αὐτοκράτορες καὶ βα-
σιλεῖς ἐδέχοντο ὡς ἄλλον ἡγεμόνα· συλλαβὼν τὴν
ιδέαν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἠναγκάσθη νὰ
γίνῃ ξενοδόχος, διότι ἄλλως ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπι-
τύχῃ ἡ τέχνη του. Ἐπέτυχε δὲ νὰ ἐλκύσῃ ἀκροα-
τὰς, οἵτινες τρώγοντες βιφστὲκ καὶ πίνοντες μιδέ-
ραν ἤκουον αὐτὸν ψάλλοντα. Καὶ πῶς ἤκουον! με-
ταξὺ τοῦ θορύβου τῶν ὑπηρετῶν, καὶ τῆς παρατρι-
βῆς τῶν πινακίων, καὶ τῆς ἐκρήξεως τῶν ἐκπιωμά-
των τοῦ καμπανίτου, καὶ τοῦ κρότου τῶν περονίων
καὶ κοχλιαρίων, κρότου μελωδικωτέρου καὶ τῆς με-
λωδικωτέρας ἀρμονίας εἰς τὰ ἀμερικανικὰ ὠτα.

Ἐτῆρός τις βουλευτῆς ὅπως ἐπιτύχῃ, ἐνεδύθη ὡς
σατανᾶς μὲ μακρὰ κέρατα καὶ μακροτέραν οὐράν,
καὶ οὕτω πῶς ἐστολισμένος ἔπαιζε διαβολικῶς τὸ
Carneval de Venise τοῦ Παγανίνη. Ἐκρυψε δὲ καὶ
εἰς διάφορα μέρη τοῦ θεάτρου μουσικούς, οἵτινες
ἀνταπεκρίνοντο εἰς τοὺς μελωδικοὺς τόνους τῶν
βιολίου τῶν· τὴν σατανικὴν δὲ ταύτην ἀρμονίαν
προανήγγειλε πομπωδῶς, κατὰ τρόπον ἱκανὸν νὰ
ἐρεθίσῃ καὶ τοὺς ἀπαθεστέρους. Τέλος ἐλθούσης τῆς
ποθητῆς ἡμέρας ἐφάνη ὁ διάβολος, οὗτινος τὴν
εἰσοδὸν ἐχειροκρότησαν ἅπαντες, διότι ἦτο ἐντελέ-
στατος· τὰ κέρατά του ἦσαν ὠραῖα, ἡ οὐρά του ἀ-
πέραντος καὶ τὸ δῆγμα του κόκκινον ὡς ἐψημένου
ἀσταχοῦ.

Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν περιήλθε πολλάκις τὴν
σκηνὴν, καὶ σχηματίζων διαφοροτρόπως τὸ σῶμά
του, προητοίμασε τοὺς ἀκροατὰς εἰς τὸ ν' ἀκούσωσι
μετὰ προσοχῆς τὴν σατανικὴν μελωδίαν του· εἶτα
δὲ σταθεὶς αἴφνης, ἐστήριξε σιγὰ σιγὰ τὸ βιολίον εἰς
τὸν ὠμὸν του, παρετήρησε τὸ τόξον, καὶ ἀποτόμως,
παταγωδῶς, ὡς ἂν ἐξήρχετο ἐκ τῆς κολάσεως, ἤρ-
χισε νὰ παίζῃ. Μόλις δὲ ἤχησαν οἱ πρῶτοι τόνοι, καὶ
ἕλλο ὄργανον ἀύριστον καὶ ἀλλόκοτον ἐξηκολούθη-
σεν αὐτοῦς, ἐπαναληφθέντας ὑπὸ ἄλλων ἐπίσης μυ-
στηριωδῶν καὶ παραδόξων. Καὶ ἐνῶ συδιελέγοντο
οὕτω τὰ καταχθόνια πνεύματα, ὁ Ἀρχιτόφελ δια-
σκελίζων τὴν σκηνὴν συνετάρασσε διὰ σαρδωνίου γέ-
λωτος τὴν μουσικὴν, καὶ ἐπανελάμβανε φρικωδῶς
τὴν καταχθόνιον μελωδίαν τῶν ἀοράτων συναδέλ-
φων του. Κατέληξε δὲ ἡ ἀρμονία διὰ τῆς συμφωνίας
πάντων τῶν ὀργάνων, συμφωνίας ἀληθῶς διαβολι-
κῆς, περὶ ἧς καὶ σήμερον ἔτι γίνεται πολὺς λόγος.

Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἐξηνητλήθησαν πᾶσαι αἱ ἐφευ-
ρέσεις τῶν μουσικῶν· διότι μέχρι τοῦδε ἐγένοντο συμ-
φωνίαι μεττημφισμένων, συμφωνίαι μὲ τόμπουαν,

συμφωνίαι θρησκευτικά, συμφωνίαι χορευτικά, συμφωνίαι ιστορικά, συμφωνίαι σπουδαίαι, συμφωνίαι κωμικά, συμφωνίαι πυροτεχνικά, συμφωνίαι αίνιγματικά, συμφωνίαι βικχικά, συμφωνίαι γαστρονομικά καὶ συμφωνίαι στανικά.

Ἄλλος τις φωνὴν ἔχων βροῦς ἢ ἄρκτου, ἔφαλλε μόρος, ἄνευ ὄργάνου, τρεῖς κατὰ συνέχειαν ὄρας, πάσας τὰς στανικάς ψαλμοδίας πασῶν τῶν θρησκευτῶν καὶ αἰρέσεων καὶ ὁμῶς ἐκέρδαινε! Τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἤκουσα ἐν Βοστόνῃ.

Ἐτερός τις συνέγραψε ζωικήν συμφωνίαν, ἐπιγραφομένην *Κιβωτὸν τοῦ Νῶε* ἀπετέλουν δὲ τὴν συμφωνίαν αὐτὴν ἔγκασμοὶ ὄνων, βληχαὶ προβάτων, μυκηθμοὶ βοῶν, γρυλλισμοὶ χοίρων, συριγμοὶ ὄφρων, κελάδημα πτηνῶν, βρυχήματα λεόντων καὶ ἀνθρώπων φωναί. Πάντα δὲ ταῦτα προκνηγγέλθησαν διὰ προγράμματος, ἀξίου νὰ παραδοθῆ καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους μετὰ τῶν πλέον ὀδονταλγικῶν προγραμμάτων.

Ἰπῆρξε δὲ καὶ ἰταλὸς τις βιολινιστὴς, ὅστις νομίσας ὅτι θὰ ἐκέρδαινε πολλὰ, ἐμιμείτο θυμασίως τὴν φωνὴν γραίας ὀργισμένης· ἀλλὰ δὲν εὐηρέσησεν.

Εἰς πολλὰς μουσικάς συμφωνίας ὁ λόγος διαδέχεται τὸ ἄσμα καὶ τὸ ἄσμα τὸν λόγον· διότι οἱ Ἀμερικανοὶ ἀγαπῶσι περιπαθῶς τὸ *speech*, καὶ ἀξιοῦσι ν' ἀκούωσι ῥήτορας λέγοντας περὶ παντός. Ἐὰν μελωδία τις χειροκροτηθῆ, ἀμέσως ὁ μουσικὸς ὠφελούμενος ἀπὸ τῆς εὐκαιρίας ῥητορεύει· ἐὰν δὲ ἐμφανισθῆ τις τῶν μουσικῶν τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ πρόγραμμα, νέκ ῥητορεία· ἐὰν ἀναβληθῆ ἡ συμφωνία, τρίτος λόγος καὶ οὕτω καθεξῆς· ἐγὼ δὲ καὶ ἤκουσα τινὰ ῥητορεύοντα ὅτι δὲν θὰ γείνη συμφωνία.

Ἐτελεῖτό ποτε συμφωνία *εὐεργετική* ὑπὲρ τινος ἐμπείρου κυμβαλιστοῦ, ἅμα δὲ καὶ εὐφρεστάτου μελοποιοῦ. Μετὰ τὸ πρῶτον μέρος μελανείμων τις κύριος, κρατῶν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν μελοποιὸν, παρουσιάσθη εἰς τὴν σκηνὴν καὶ ἐνευσεν εἰς τὸ ἀκροατήριον ὅτι θέλει νὰ ὁμιλήσῃ· ἀμέσως δὲ ἐπεκράτησε σιωπὴ, καὶ ὁ ῥήτωρ, μετὰ τὰς συνήθεις προσκροτήσεις, ἐξεφώνησε ταῦτα, τῶν ὁποίων ἐγενόμην αὐτήκοος.

«Κυρίαι καὶ Κύριοι! (Σημειωτέον ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ ὁμιλοῦντες, καὶ προγράμματα ἐκδίδοντες προτάσσουσι πάντοτε τὰς γυναῖκας.) Δὲν λαμβάνω τὸν λόγον ἐνώπιον ἀκροατηρίου τοσοῦτω πολυπληθοῦς καὶ τοσοῦτω εὐπροσιρέτου διότι εἶμαι δικηγόρος καὶ ὅπως ἀποδείξω δημοσίᾳ τὴν περὶ τὸ λέγειν εὐχέρειαν, τὴν δύναμιν τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ τὴν γλυκύτητα τῆς γλώσσης μου· — ἔχι, Κύριοι· διότι χάριτι θεῆς ἔχω ἀπειρίαν πελατῶν, καὶ ἀπορῶ ποίας πολιτικῆς καὶ ἐγκληματικῆς δίκης νὰ ἐκλέξω· τὸ γραφεῖόν μου εἶναι πλήρες ἀνδρῶν ἀπατηθέντων ζητούντων διὰ τοῦτο τὸ διαζύγιον, γυναικῶν ἀπατεώ-

νων, ἀχρείων, καὶ πανούργων· ὠραῖον ἀληθῶς τὸ θέαμα! Ἀλλὰ λαμβάνω αὐτὴν τὴν ὥραν ταύτην ἐνώπιον ὁμῶν, ὅπως ὑπακούσω μὲν εἰς τὸ ζωογονοῦν με αἴσθημα, μετὰδῶσω δὲ καὶ εἰς ὁμᾶς τὸν ἐνθουσιασμόν, ὅστις μὲ καταπλέγει ὑπὲρ τοῦ μεγάλου τούτου μελοποιοῦ τὸν ὁποῖον κρατῶ. (Χειροκροτήσεις.) Πόσον εὐτυχεῖς καὶ σωτηριώδεις στιγμᾶς ἐπέρασθ' ἐνεκα σοῦ, ὦ μέγιστε τῶν ἀνθρώπων, μετὰ τὰς μακρὰς μου συζητήσεις ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων. Ὡ μουσική καὶ ὦ δικονομία! ἂν δὲν ὑπῆρχετε, ἔπρεπε ἀφεύκτως νὰ σᾶς ἐφεύρωσι διὰ τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος.»

Μετὰ τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἐνῶ εἰσέτι ἔχειροκρότει καὶ ἐπευφήμει τὸ κοινόν, ὁ μουσικοδιδάσκαλος προσεῖπε ταῦτα·

«Κυρίαι καὶ Κύριοι! Ἐπιτρέψατέ μοι ν' ἀναποδώσω εἰς τὸν φίλον μου, τὸν μέγαν τοῦτον ῥήτορα (ὁ δικηγόρος κλίνει τὴν κεφαλὴν) τινὰς τῶν θωπευτικῶν λόγων, τοὺς ὁποίους κῆδύκησε ν' ἀποτείνῃ πρὸς τὴν μικρὰν μου ἀξίαν. Τί νὰ σᾶς εἰπῶ, Κύριοι; Ἀγαπῶ τοὺς δικηγόρους, καὶ μετὰ τὸ κύμβαλον, τὸν αὐλὸν καὶ τὰς σάλπιγγας, τὸ γλυκύτερον ὄργανον εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὰ ὠτά μου εἶναι ἡ φωνὴ δικηγόρου.»

Τὸν λόγον τοῦτον ἔχειροκρότησαν πάντες ἐν γένει, καὶ πάντες ἐθεώρησαν πολλὰ φυσικὴν τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν προσρήσεων, ὡς γενομένην χάριν παικιλίας πρὸς εὐχαρίστησιν τοῦ κοινοῦ.

Ἰπάρχει ἐν Νεοεβοράκῳ γερμανικὴ τις φιλαρμονικὴ ἐταιρεία, ἣτις μόνον Γερμανοὺς μουσικοὺς προσλαμβάνει καὶ μόνον Γερμανοὺς πιστεύει. Ἐνόμισε δὲ ποτε, τᾶξασα μετὰ πολλοὺς κόπους τὸν *Gottchalk* μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς, ὅτι ἐτίμησεν αὐτὸν ὑπερβαλλόντως. Ἀλλ' ἂν ποτε τολμήσῃ νὰ εἰπῇ τις μετρίαν τὴν τέχνην τῆς ἐταιρείας ταύτης, τὸν τρώγουσι ζῶντα οἱ Ἀμερικανοὶ, διότι πιστεύουσιν ὅτι εἶναι ἡ πρώτη τοῦ κόσμου.

Καὶ ὁμῶς εἰς τὴν ἄμουσον ἐκείνην χώραν κατασκευάζεται τόσος μέγας ἀριθμὸς κυμβάλων, ὅσον δὲν προάγουσιν ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἐν ταυτῷ.

«Τί γίνονται τὰ σφρογγάρια εἰς Νεοεβοράκον; ἡρώτησέ ποτε ἐφημερίς τις τοῦ *Key-West*, ὅθεν ἐστέλλοντο κατ' ἔτος εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα τόννοι σπόγγων· ἐγὼ δὲ ἐρωτῶ, τί γίνονται τὰ τόσα κύμβαλα;

Τὰ κύμβαλα βασιλεύουσι σήμερον εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰμὴ δικαίωματι γεννήσεως, τοῦλάχιστον δικαίωματι κατακτήσεως ἢ εἰσβολῆς. Οὐδὲ δύναται τις νὰ φαντασθῆ ἄλλως τὸν μέγαν αὐτῶν ἀριθμὸν, ἢ μανθάνων ὅτι μετὰ τὸ εἰσόδημα τῆς καλλιέργειας τοῦ βάλβακος, τὸ τῆς κατασκευῆς τῶν κυμβάλων εἶναι τὸ οὐσιωδέστερον.

Ἐξ ὧτων εἶπομεν εὐκόλως συμπεραίνει ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ἐλάχιστος εἶναι ἐν Ἀμερικῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελοποιῶν· ἔχουσιν ὅμως δημοτικὰ ἄσματα, οὐχὶ ἄμοιρα χάριτος καὶ ὠφελείας. Ἐπειδὴ δὲ κατὰγονται ἐξ Ἰρλανδίας, ἡ μελωδία ἔχει χαρακτηρηστικὸν πένθιμον καταθλίβοντα τὴν καρδίαν.

Ἐνὸς αὖ διέτριβον ἐν Ἀμερικῇ ἐν μόνον ἀμερικανικὸν μελοδράμα ἦτο, τὸ Rip Van Winkle, ἔργον τοῦ K. Bristow, μουσικοδιδασκάλου, μελοποιῶ, χορδιστοῦ, ὄργανοποιῶ, ἀρχηγοῦ ὀρχήστρας καὶ κυμβάλεμπορου. Ὁμολογῶ ὅτι τὸ δράμα τοῦτο εἶχε καὶ τινὰ μέρη εὐάρεστα, ὅτε μάλιστα ἐψάλλοντο ὑπὸ τοῦ τοῦ K. Pyne, καὶ διὰ τοῦτο εὐδοκίμησεν. Εἶχεν ἄλλως τε καὶ τὴν ὑπόθεσιν περιέργον, ἐξαχθεῖσαν ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς νέας Ἀμερικῆς.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ οἱ Ἀμερικανοὶ, ὁμιλῶ δὲ διὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους, εἶναι ὅλως ἄμοιροι. Αἱ εἰδήσεις περὶ βυμβακίου, περὶ ἀλεύρου, περὶ μπακαλάων ἠδύνουσι πολὺ πλέον τὰς ἀκοὰς αὐτῶν, ἢ τὰ μουσικὰ ἀριστουργήματα τῆς Γερμανίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας.

(Ἐπιτεταί συρῆσια.)

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ.

Οὕτως ἐπιγράφεται ἐφημερίς τις ἐβδομαδιαία γαλλικὴ, χρησιμωτάτη κατὰ πάντα, συντασσομένη ὑπὸ τινος γάλλου θεολόγου, ὀνομαστοῦ συγγραφέως, καὶ ἀπὸ ὀκτῶ ἤδη ἐτῶν ἐν εἴδει περιοδικοῦ ἐκδιδομένη ἐν Παρίσις καὶ ἔχουσα πολλοὺς συνεργάτας ὀρθοδόξους καὶ ἐκ παντὸς γένους.

Ὁ κλεινὸς καὶ ὄντως θαυμάσιος καὶ σεβασμιώτατος ἰδρυτὴς καὶ συγγραφεὺς τοῦ ἀξιολόγου τούτου περιοδικοῦ, λεγόμενος Παπᾶ Γετταῖος (abbé Guet-lee), τὴν πατρίδα Παρίσις, ἀνὴρ πολυμαθέστατος, φιλάρετος, φιλόχριστος, φιλαλήθης καὶ γενναίωφρων, ἦτο ἱερεὺς τῆς γαλλικῆς ἐκκλησίας ἐν Παρίσις, καὶ ἐκ τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης τῶν ἱερῶν γραφῶν, τῶν πατέρων, τῶν κανόνων καὶ τῆς ἱστορίας τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν, ἰδίως δὲ τῆς Λατινικῆς, τῆς Γαλλικῆς, τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου, γνωρίσας τὴν πλάνην τοῦ Παπισμοῦ, προσῆλθεν εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, καὶ νῦν ὑπάρχει Ἀρχιμανδρίτης ἐν αὐτῇ, ἀγωνιζόμενος διὰ λόγου σαφοῦς, ἀδόλου, προσηνοῦς καὶ ἀληθῶς ἀδελφικοῦ, ἵνα πείσῃ τοὺς ἑτεροδόξους Χριστιανούς περὶ τῆς πλάνης, διαφωτίζων τὰ ἐν ταῖς χριστιανικαῖς ἐκκλησίαις φιλονεικούμενα, γνωστοποιῶν τὰ τῆς ὀρθοδοξίας τοῖς εὐσυνειδήτοις τῶν ἑτεροδόξων, ἐπιπλήττων τοὺς αἵρεσιώ-

τας, ὅσοι τὰς προλήψεις θέτουσιν ὑπεράνω τῆς ἀληθείας, καὶ οὕτω προετοιμάζων τὸν τόπον, ἐφ' οὗ ἐνεργήσεται ποτὲ, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἡ ποθουμένη τῶν ἐκκλησιῶν Ἐνωσις καὶ ἁρμονία.

Τὸ προκείμενον περιοδικόν, ἐκκλησιαστικὸν ὅλως καὶ θεολογικόν, ἐκδίδεται κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν, καὶ ἀπὸ τῆς 27 ἡμέρας τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἕνατον ἔτος. Ἀφ' ἧς ἐπεχείρησε τὸ θεάρεστον ἔργον τοῦτο ὁ σοφὸς Γετταῖος, καταβάλλων πολλοὺς καὶ μεγάλους μόχθους ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποστολικῶς, ὑπέφερε πολλὰς προσβολὰς καὶ δυσανεκίας παρὰ τῶν ἐν ἑτεροδόξοις θρησκομανῶν καὶ ἰδίως τῶν διαβοητῶν Γεζουϊτῶν, (οἵτινες ἔχουσι νῦν ὑποχείριον καὶ αὐτὸν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Παπισμοῦ), καὶ παρὰ τινῶν Ῥώσων προσελθόντων εἰς τὸν Παπισμὸν ἐξ ἀγνοίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἐκ θείας ὁμῶς ἐμπνεύσεως ἐνισχυόμενος ὁ ἀνὴρ, ἐξκολουθεῖ ἀταράχως τὸ χριστιανικὸν ἔργον, ἀχολος καὶ ἀμνησίκακος, ἀλλὰ καὶ ἐπιτηδεῖως καταβάλλων τοὺς ἐναντίους διὰ λόγου ἀκέραιου, ἐπιστημονικοῦ, πειστικοῦ, ἄνευ περιττῶν ἢ προσβλητικῶν ἐλέγχων, καὶ εὐστόχως μεταχειριζόμενος ἐνίοτε τὴν εἰρωνεῖαν μετὰ τινος παρισινῆς εὐτραπέλειας.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἐνωσις ἱκανοποιεῖ οὐκ ὀλίγον ἐν τῇ φίλῃ Δύσει τὴν Καθολικὴν Ὀρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν, διηνεκῶς καὶ ἀσπόνδως πολεμουμένην ὑπὸ τῆς ἑτεροδοξίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ὑπὸ τοῦ ἀμαρτωλοτάτου Γεζουϊτισμοῦ, τοῦ κατακυριεύσαντος νῦν τὴν ἀμαρτωλὴν Ῥώμην, διὰ πάσης διαστροφῆς τῶν ἱερῶν λόγων, τοῦ δικαίου, τῆς ἀληθείας.

Οἱ Ἕλληνες πάσχοντες πάντοτε καὶ πολλαχῶς ἐκ τῶν προσβολῶν τοῦ Γεζουϊτισμοῦ, τί ἐπραξαν ἄχρι νῦν ὑπὲρ τῆς ἐφημερίδος, περὶ ἧς ὁ λόγος, ἵνα ὠφελῶνται καὶ ἐξ αὐτῆς πρὸς τὴν τελειοτέραν γνῶσιν, ἢ τὴν τήρησιν τῶν ἀρετῶν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἢ πρὸς τὴν εἰρηνικὴν διάδοσιν τῆς ὀρθοδοξίας, ὅπερ καθῆκον ἱερῶν παντὸς χριστιανοῦ, καὶ πρὸ πάντων πρὸς πλείονα τῆς ἐκκλησίας ἐξασφάλισιν; Βοηθοῦσιν οἱ πλούσιοι τὴν Χριστιανικὴν Ἐνωσιν τοῦ ἀγαθοῦ Γετταίου διὰ συνδρομῶν καὶ ὑποψίς ἄλλως; Ἀποστέλλουσιν εἰς αὐτὴν καλὰς διατριβὰς καὶ πληροφορίας οἱ ἀπανταχοῦ λόγιοι, ὅσοι μάλιστα ἐπίστανται τὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀγαπῶσιν αὐτὴν; Τί ἐπραξεν ὑπὲρ τοῦ ἔργου τούτου ὁ ἱερεὺς ἡμῶν κληρὸς;

Συμβουλεύομεν καὶ παρακινούμεν πάντα Ἕλληνας εὐκατάστατον νὰ ἔχη ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ πάντα τοὺς τόμους τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως καὶ νὰ ἦναι παντοτεινὸς συνδρομητὴς καὶ ἀναγνώστης αὐτῆς, συνιστῶν αὐτὴν πᾶσι τοῖς Ὀρθοδόξοις καὶ ἑτεροδόξοις. Πᾶσα δημοσίη βιβλιοθήκη ἀνάγκη νὰ ἔχη